

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ЖЕШУВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В ОСВЕНЦІМІ

A K A D E M I A
NAUK STOSOWANYCH
w ELBLĄGU

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ: ІННОВАЦІЇ, ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ

Збірник тез доповідей за матеріалами
Міжнародної науково-практичної конференції

Мукачево
15 березня 2024 року

УДК 37.013:005.332.2:001.895(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 2 від «20» березня 2024 р.)*

A43

Актуальні проблеми розвитку педагогічної освіти: інновації, виклики, перспективи: збірник тез доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (15 березня 2024 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2024. 313 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми розвитку педагогічної освіти: інновації, виклики, перспективи». Учасниками конференції розглянуто інноваційні технології у навчанні, викладанні англійської мови та зарубіжної літератури, інтегроване та адаптоване навчання здобувачів освіти, психолого-педагогічні проблеми викладання, навчання та виховання, професійний розвиток майбутнього фахівця, мовна політика та міжнародна співпраця в освіті та науці.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Теличко Н.В. – д-р пед. наук, професор;

Розман І.І. – д-р пед. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, професор;

Бопко І.З. – канд. пед. наук, доцент;

Максютова О.В. – PhD, провідний фахівець ВНТД

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

РОЗДІЛ 2. ІНТЕГРОВАНЕ ТА АДАПТОВАНЕ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

4. Національна стратегія розвитку інклюзивної освіти на 2020-2030 роки (проект).
URL: <https://cutt.ly/JwzfYDlc>

5. Пелех Ю., Філоненко М., Шевців З. Перспективи підготовки майбутніх фахівців соціономічних спеціальностей до роботи в умовах інклюзії в освіті. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: «Педагогічні науки»*. 2023. № 1. С. 25–31.

УДК 37.091.34:004.9:373.3.015.311(043.2)

М. І. КУЗЬМА-КАЧУР,
кандидат пед. наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методики початкової освіти,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна,
Є. В. ПАЛЛАГ,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна,

ГЕЙМІФІКАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Сучасні педагогічні парадигми і тенденції в освіті, обумовлені Концепцією Нової української школи та посилені використанням ІКТ, створюють передумови для застосування інноваційних підходів і технологій для реалізації ефективного навчання. Серед таких методів, що роблять навчання більш продуктивним, є гейміфікація, яка полягає у застосуванні під час навчання ігрових технологій, що дозволяє зробити діяльність здобувачів освіти більш цікавою та захоплюючою, формує в них інтерес до знань, розширює їх пізнавальні можливості. Особливо актуальними до використання ігрові технології є в першому циклі початкової школи, оскільки вони організують учнів до пізнання, впливають на їх загальний розвиток, виховують особистість, сприяють виробленню вмінь та навичок орієнтуватися у будь-якій життєвій ситуації.

З інтенсивним розвитком цифрових технологій гра захопила організаційні та змістові процеси в системі освіти. Як зазначено у [1, с.28], «сфера цифрових технологій, що стрімко розвивається у сучасному світі, вже з народження впливає на свідомість дитини. У ранньому віці діти починають освоювати різноманітні гаджети, вчать користуватися інтернетом». Поширення гри на різні сфери в освіті і розглядається як гейміфікація.

Гейміфікація (ігрофікація, геймізація, від англ. gamification) – це використання ігрових практик та механізмів у неігровому контексті для залучення користувачів до вирішення проблем, тобто введення або застосування елементів ігрових онлайн-технологій з дидактичною метою, створення такої системи, в якій успішність гри учасника залежить від його навичок і знань, які можна перенести в реальний світ [2].

Науковці С. Переяславська та О. Смагіна спираються на таке тлумачення категорії «гейміфікація» – «інтеграція елементів гри та ігрового мислення в діяльності, відмінній від гри. Гейміфікація в освіті – це процес поширення гри

РОЗДІЛ 2. ІНТЕГРОВАНЕ ТА АДАПТОВАНЕ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

на різні сфери освіти, який дозволяє розглядати гру і як метод навчання й виховання, і як форму виховної роботи, і як засіб організації цілісного освітнього процесу» [3].

Потенціал гейміфікації вчителі вбачають у розширенні та доповненні можливостей традиційного навчання. Адже, при використанні такої форми роботи в учнів виникає висока мотивація, автономія, а також відбувається безпосереднє залучення до навчального процесу. Проте, гейміфікація як сучасна технологія навчання, може активно впроваджуватися тоді, коли в освітньому закладі створене технологічне середовище: доступний інтернет, наявність індивідуальних гаджетів, сенсорних дошок та smart-столів, на яких можна малювати, розв'язувати задачі та будувати прості моделі тощо.

Поняття гейміфікації включає в себе досить велику групу прийомів організації процесу навчання завдяки різним її складовим. Ключову роль у гейміфікації відіграє дидактична гра. За результатами аналізу наукових джерел, присвячених ігровим технологіям та гейміфікації, С. Переяславська та О. Смагіна [3] виокремили основні компоненти гейміфікованого процесу навчання, а саме:

- користувачі – всі учасники – здобувачі освіти;
- завдання, які виконують користувачі, та прогрес у визначенні цілей;
- бали, що накопичуються в результаті виконання завдань;
- рівні, які користувачі передають в залежності від точок;
- значки, що слугують нагородою за завершення дій;
- ранжування користувачів відповідно до їхніх досягнень.

Гейміфікований процес навчання може базуватися на всіх цих компонентах разом, а також застосовувати тільки деякі з них, які дозволяють досягнути дидактичні цілі й завдання.

Прогнозуючи застосування гейміфікації в освітньому процесі початкової школи, необхідно зважити на її позитивні та негативні сторони. Позитивним є те, що гейміфікація дає можливість вчителям формувати у здобувачів освіти мотивацію пізнання, розвивати комунікабельність та творчість. У грі активізуються психічні процеси здобувача освіти: увага, пам'ять, інтерес мислення, сприйняття.

Проте, існують і обмеження у використанні технології гейміфікації: залежність від зовнішньої мотивації, надмірна залежність від технологій, відсутність індивідуального підходу.

Таким чином, гейміфікація – це процес, який перш за все, спрямований на основні потреби і бажання особистості. Кожен здобувач освіти, залучений до «гри», відчуває себе невід'ємною частиною мікроколективу. Ігрові ситуації роблять освітній процес більш цікавим та захоплюючим. Водночас, постійна боротьба за винагороду дозволяє учасникам не лише підвищувати свій рівень, а й отримати стимул до прояву кмітливості, творчості та наполегливості.

РОЗДІЛ 2. ІНТЕГРОВАНЕ ТА АДАПТОВАНЕ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Список використаних джерел:

1. Кузьма-Качур М.І. Професійна діяльність вчителя початкової школи з учнями покоління Альфа / М.І.Кузьма-Качур, М.В.Горват // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія». – Мукачево: МДУ, 2021. – Том7. №1. – С. 26-35
2. Що таке гейміфікація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://delo.ua/lifestyle/chto-takoe-gejmifikacija-i-kak-ona-pomogaetrasshevelit-sotrudni-202074>
3. Переяславська С.О. Гейміфікація як сучасний напрям вітчизняної освіти / С.О.Переяславська, О.О. Смагіна. URL: <http://hdl.handle.net/123456789/6424>

УДК 376-054.57(477)(043.2)

Н. В. ЛАЛАК,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методики початкової освіти,
М. Б. МИКУЛЯК,
здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня,
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево, Україна

ОСВІТА НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН В УКРАЇНІ: СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ

Проблема освіти національних меншин та формування готовності майбутніх фахівців до роботи в школах національних меншин є однією з фундаментальних у сучасній педагогічній теорії та практиці. Посилення інтеграційних зв'язків України з Європейським Союзом, отримання статусу кандидата на членство в ЄС, входження її в європейський освітній простір потребують модернізації системи освіти, більш активного використання європейського досвіду, що орієнтований на підтримку мовного і культурного розмаїття, на утвердження принципів толерантного спілкування і взаємоповаги між представниками різних національностей.

Поряд з цим, в контексті викликів сьогодення, пов'язаних з військовою російською агресією, важливо зберегти та примножити досвід української освіти. Відповідно основними завданнями національної освітньої політики України на сучасному етапі її розвитку є укріплення засад державної мови, визнання її як важливого чинника формування національної та громадянської ідентичності; сприяння розвитку рідної мови представників корінних народів і національних меншин, забезпечення її активної ролі в освітньому процесі з метою збереження етнокультурної ідентичності здобувачів освіти; підтримка культурного розмаїття; забезпечення культурно-освітніх потреб національних спільнот з урахуванням пріоритетів соціально-політичного розвитку України тощо.

На різних етапах розвитку педагогічна теорія і практика зверталась до питань полікультурної освіти, народної педагогіки, освіти національних меншин, що знайшло відображення в працях відомих українських педагогів і науковців (Б. Грінченка, М. Євтуха, С. Русової, К. Ушинського, Я. Чепіги та ін.).

ГОРВАТ М. І., БОЧКОР О. О. ДИДАКТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	139
HRABAR EDITA THE ROLE OF INTERDISCIPLINARY STUDIES IN FOSTERING HOLISTIC STUDENT DEVELOPMENT.....	141
ДОМБРОВСЬКИЙ А. Е. АНАЛІЗ НАУКОВИХ ПІДХОДІВ ДО НАВЧАННЯ УЧНІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ НА УРОКАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ.....	143
КАС'ЯНЕНКО О. М. СУТНІСТЬ Й ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ У ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ УЧНЯ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.....	145
КУЗЬМА-КАЧУР М. І., ПАЛЛАГ Є. В. ГЕЙМІФІКАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	147
ЛАЛАК Н. В., МИКУЛЯК М. Б. ОСВІТА НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН В УКРАЇНІ: СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ.....	149
МОВЧАН К. М., ТРЯПЩИН В. О. АДАПТОВАНЕ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ: РОЛЬ БІБЛІОТЕКИ УНІВЕРСИТЕТУ.....	151
НАДОЛЬСЬКА Ю. А., БАЙТЕРЯКОВА Н. Ю. ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ЗВО.....	153
РЕЗНІКОВА К. В. ІНТЕГРОВАНЕ НАВЧАННЯ: КОМПОНЕНТИ ІНТЕГРАЦІЇ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	155
РОЗМАН І. І., ЧУБІРКА А. Ю. СУСПІЛЬНО-КОРИСНА ЖИТТЄДІЯЛЬНІСТЬ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	157
РОЗМАН І. І., АДАМЧО Ю. М. СИТУАТИВНО-РОЛЬОВІ ВПРАВИ НА УРОКАХ 3-4 КЛАСІВ ЯК РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	159
ТОВКАНЕЦЬ Г. В., ДОРЧИНЕЦЬ М. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЛІДЕРСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	161

РОЗДІЛ 3. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ, НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ

БЕРЕГОВА Н. П., ШЕРЕМЕТ А. М., СОЛОДОВНИК Г. О. ПСИХОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ПРОЯВУ ТРИВОЖНОСТІ В СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ.....	163
VIZNKO A. THE IMPORTANCE OF ANALYTICAL READING IN THE PROCESS OF THE FORMATION OF CRITICAL THINKING	165
БОДНАРН. В., РОЗМАН І. І. ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКИХ ІНТЕРЕСІВ ПЕРШОКЛАСНИКІВ ЗАСОБАМИ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	167
БОЙКО О. Ю. ВПЛИВ СКЛАДНОСТІ ЗАВДАННЯ НА ЯКІСТЬ ПИСЬМОВОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	168
БОЧКО С. М. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	170
БРИЖАК Н. Ю. АСТУПНІСТЬ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ У ВИМІРАХ СЬОГОДЕННЯ.....	172
VERTEL A. V. SEXUAL EDUCATION IN WILHELM REICH'S PSYCHOANALYTIC PEDAGOGY.....	175
GAO F. HR MANAGERS' PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL COMPETENCE: ESSENCE AND MAIN FEATURES.....	177
ГОМОНЮК О. М. ЗНАЧЕННЯ СІМЕЙНИХ ТРАДИЦІЙ У ВИХОВАННІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ.....	179
ГРИЦЬКО В. В., КОТУБЕЙ В.Ф. ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК МЕДІАГРАМОТНОСТІ ПРИ ВИКЛАДАННІ СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН.....	181
ЄРМОЛЬЧЕВ Г. А., ФЕНЧАК Л. М. ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ	

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>